

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1981/1307

KARAR NO : 1983/103

ÖZET: Uyuşmazlık Mahkemesi'ne görevli yarg yerinin belirlenmesi amacıyla başvuran mahmenin, bu başvuru sonucu beklemesi gereken görevsizlik kararı vermesi halinde, da önce Uyuşmazlık Mahkemesi'nce görevli yarg yeri belirlenmiş olduğundan bu konda yetid karar verilmesine yer olmadığı hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanık : Süleyman Aslan

O L A Y : Sanığın sorumlu yazı işleri müdürü olduğu (Emekçi Dergisinin)

Ocak-1975 tarihli sayısında çeşitli yazılarda komünizm propagandası yapıldığı, halkın kanunlara iteatsizliğe tahrik edildiği, kanun cürüm saydığı fiilin övüldüğü, devletin emniyet muhafaza kuvvetlerini tahkir ve tezyif edildiği ileri sürülerek TCK.nun 142/1 6., 159/1., 173/son., 312/1. maddeleri gereğince cezalandırılması istemiyle İstanbul C. Savcılığı'nca hakkında kamu davası açılmıştır.

İstanbul 4. Ağır Ceza Mahkemesi; 28.11.1979 gününde, esas 1977/638, karar 1979/485 sayı ile; suçun, sıkıyönetim ilânına neden olan olaylardan bulunduğu gerekçe siyle görevsizlik kararı vermiştir.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 3 Numaralı Askerî Mahkemesi; 8.12.1980 gününde, 1980/158 esas sayı ile; suçun, sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce işlendiği Adli Yargı'nın görevli olduğu kanısına varıldığını belirterek 2247 sayılı Yasa'nın 19 maddesi uyarınca Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvuruda bulunulmasına karar vermiştir. ve d ha sonra 31.12.1980 gününde, esas 1980/158-274 sayı ile; Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başv ma kararından vazgeçerek suçun, sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce işlendiği v görülmekte olan davalarla bağlantılı olmadığı görüşü ile görevsizlik kararı vermiştir

Böylece, her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında 2247 s yılı Yasa'nın 14. maddesinde belirlenen olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE: Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, İsmail Oğuz, Nevzat Doğan, Ali Suat Erkoç, Yaşar Çiftçioğlu, Ergun Argon ve Nail Yücel'in katılmaları ile yaptığı, 21. 1983 günlü toplantıda, geçici raportâr Hakim Fikret Erem'in raporu ile dosyadaki belgeler, Cumhuriyet Başsavcılığı ile Askerî Yargıtay Başsavcılığı'nın Adli Yargı'nın görevli olduğu yolundaki düşünce yazıları okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askerî Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Mustafa Güzel'in aynı doğrultudaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Adli Yargı'nın görevsizlik kararını alan İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 3 Numaralı Askeri Mahkemesi görevli yargı yerinin belirlenmesi için 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurmuş ve Mahkememiz Ceza Bölümü olay ve sanıkları aynı olan başvuru dosyasını 26.10.1981 gününde, esas 1980/986, karar 1981/686 sayı ile; 1402 sayılı Yasa'nın 13/a-b maddesindeki süre ve bağlantı koşulu gerçekleşmediğinden davanın Adli Yargı yerinde görülmesine ve İstanbul 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 28.11.1979 günlü, 1977/638 esas, 1979/485 karar sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına karar vermek suretiyle görev konusu kesin olarak çözüme bağlanmıştır.

Bir yargı merciinin Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurma kararı verdikten sonra yüksek mahkemenin bu konudaki kararını beklemesi ve verilecek karara uymasının yasa buyruğu olduğu bilinen bir gerçektir.

Çünkü Anayasa'nın 158.ve 2247 sayılı Yasa'nın 1. maddesinde yer alan hükümler Uyuşmazlık Mahkemesi kararlarının niteliğine ve bağlayıcılığını simgelemekte Uyuşmazlık Mahkemesi'nin bir danışma kurulup olmayıp bir yüksek mahkeme ve yargısal karar veren bir kuruluş olduğunu vurgulamaktadır.

Gerçi görev konusunun kamu düzenine ilişkinliği nedeniyle yargılamanın her evresinde gözönünde bulundurulması Uyuşmazlık Mahkemesi'nin görevi belirleyen kararından sonra dahi görev konusunu düzenleyen yasa değişiklikleri olmuşsa yargı merciilerinin (aksine bir hüküm konmamışsa) bu değişikliği gözönünde tutmaları doğaldır. Ancak, bu aşamada görev konusuna ilişkin yasa değişiklikleri ile ilgili değerlendirme yapmak Uyuşmazlık konusu dava elinde bulunan yargı merciilerine ait olmak gerekir. Nitekim sıkıyönetim askeri mahkemesinin başvurusunun kabulü ile adli yargı yerini görevli kılan Uyuşmazlık Mahkemesi kararı 1402 sayılı Yasa'da 2300 sayılı Yasa ile yapılan ve yürürlükte olan değişiklik gözönünde tutularak verilmiştir.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 3 Numaralı Askeri Mahkemesi'nin başvurusu üzerine, İstanbul 4. Ağır Ceza Mahkemesinin görevsizlik kararının kaldırılmasına Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümünce karar verilmiş olduğundan, bu konuda yeniden karar ittihazına mahal olmadığına karar verilmesi gerekmektedir.

...../.....

SONUÇ: İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 3 Numaralı Askeri Mahkemesi'nin 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesi gereğince 8.12.1980 günlü, 1980/158 esas sayılı başvurusu üzerine Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü'nün 26.10.1981 günlü, esas 1980/986, karar 1981/686 sayılı kararı ile davaya adli yargı yerinde bakılması gerektiği şeklinde görevli yargı mercii belirtilip, İstanbul 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 28.11.1979 günlü, esas 1977/638, karar 1979/485 sayılı görevsizlik kararı kaldırıldığına ve bu suretle sözü edilen sıkıyönetim komutanlığı askeri mahkemesince başvuru sonucu beklenilmeksizin 31.12.1980 gününde, 1980/158-274 sayılı görevsizlik kararı verilmesi nedeniyle doğan olumsuz görev uyuşmazlığı 1980/986 esas sayılı dosyada çözümlendiğine göre, bu konuda yeniden karar verilmesine yer olmadığına 21.3.1983 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Servet Tüzün

Üye

Ismail Oğuz

Üye

Nezhat Doğan

Üye

Ali Suat Erkoç

Üye

Yaşar Çiğdemcioğlu

Üye

Ergun Argon

Üye

Nail Yücel